

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanku a sudkýň JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľakovej, v právnej veci žalobcu: **O., O., S.**, proti žalovanému: **JUDr. I.B.**, advokát, Advokátska kancelária, B., V., správcovi konkurznej podstaty úpadcu R., „v konkurze“, so sídlom v J., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk)**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 02. júla 2009 č. k. 54 Cbi 155/2001-181, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 02. júla 2009 č. k 54 Cbi 155/2001- 181 **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** náhradu odvolacích trov.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol žalobu žalobcu a zaviazal ho zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 1 158,17 Eur (34 891,- Sk), keď proti žalovanému v 1. rade R. v dôsledku späťvzatia žaloby v tejto časti konanie zastavil.

Predmetom žaloby proti druhožalovanému správcovi konkurznej podstaty, JUDr. I.B., B., V., bolo určenie pravosti pohľadávky

vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk), z titulu lokalizačného poplatku a daní z nehnuteľnosti. V žalobe uviedol, že Krajský súd v Banskej Bystrici č. k. 47-24 K 32/01-38 svojim rozhodnutím zo dňa 22. 02. 2001, vyhlásil konkurz na majetok žalovaného v rade 1. a za správcu konkurznej podstaty, ustanovil žalovaného v rade druhom. V konkurznom konaní žalobca dňa 23. 04. 2001 prihlásil pohľadávku vo výške 25 524,85 Eur (768 961,50 Sk), ktorej nárok, čo do pravosti a jej právneho dôvodu, poprel žalovaný v rade 2. dňa 11. 05. 2001 na prieskumnom pojednávaní. Ako dôvod popretia časti prihláseného nároku žalovaný v rade 2., uviedol skutočnosť, že uznanie dlhu je vyvrátiteľnou právnou domnienkou a z toho titulu nebol podľa neho predložený dôkaz o pravosti časti pohľadávky. Žalobca ďalej uviedol, že R., bolo Obci S., dlžné za neplatenie lokalizačného poplatku za rok 1991 a 1992 a za daň z nehnuteľnosti za rok 1993 aj s penáľmi sumu 33 405,83 Eur (1 006 384,- Sk). Špecifikáciu tejto sumy uviedol prvostupňový súd na strane 2 napadnutého rozsudku.

Dňa 08. 12. 1993 došlo k dohode medzi R. s Obcou S. a to takej, že sa odpustila časť dlhu. Dlžníkovi – žalovanému zostala na splatenie suma 16 596,96 Eur (500 000,- Sk), ktorá sa mala viesť ako bezúročná pôžička v trvaní maximálne 10 rokov. Roľnícke družstvo ako záruku za dlžnú sumu, schválilo uplatnenie záložného práva na pomernú časť nehnuteľnosti družstva – šesť b. j. S., čo je doložené výpisom uznesenia č. 154/93 zo dňa 08. 12. 1993 predstavenstva R.. Keďže uvedená pohľadávka sa nesplácala a družstvo chcelo ponúknuť byty na predaj, uzavrela starostka obce M. dňa 04. februára 1998 s R., dohodu o zrušení záložného práva a splatení dlhu. Táto dohoda sa dodatkom zmenila dňa 09. 02. 1998 a dlh mal byť splatený v lehote dvoch rokov. Dňa 30. 11. 2000 po zmene v osobe vedenia obce, požiadal zastupujúci starosta R. o odsúhlasenie pohľadávok na sumu 25 443,45 Eur (766 509,30 Sk) s tým, že Roľnícke družstvo malo lehotu 14 dní, aby písomne zdokumentovalo prípadné rozdiely s upozornením, že ak v stanovenej lehote žalobca neobdrží pripomienky, bude odsúhlasenie považovať za správne. V určenej lehote sa Roľnícke družstvo k odsúhlaseniu nevyjadrilo, a tak O., považuje svoju pohľadávku za nespornú. Žalovaný JUDr. I.B., vo vyjadrení k žalobe zo dňa 24. júna 2001 uviedol, že na prieskumnom pojednávaní časť prihlásenej pohľadávky vo výške 8 525,61 Eur (256 842,50 Sk), uznal a zaradil do prvej triedy časť, vo výške 402,28 Eur (12 119,- Sk), tiež uznal a zaradil ako pohľadávku proti podstate a časť vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk), poprel.

Právny titul časti pohľadávky vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk), nebol v rámci prieskumného konania zdokladovaný a preukázaný. K prihláške pohľadávky neboli doložené doklady, resp. rozhodnutia, na základe ktorých správca dane vyrubil predmetnú daň, resp. lokalizačný poplatok. Je pravdou, že žalobca predložil dohodu o vysporiadaní záväzku zo dňa 04. februára 1998, avšak táto dohoda je len vyvrátiteľnou domnienkou, že záväzok v čase jeho uznania trval, čo vlastne na prieskumnom pojednávaní správca namietol.

Súd uznesením č. k. 54 Cbi/155/01–Že–86 zo dňa 26. mája 2005 konanie voči žalovanému v prvom rade R. zastavil, vzhľadom na späťvzatie žaloby v tejto časti.

Uznesením č. k. 54 Cbi/155/01–65 zo dňa 11. 06. 2002 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomznanectva, ručné písmo, ktorého vykonaním poveril znalkyňu P., bytom Z., A.. Súd uložil znalkyni, aby posúdila pravosť podpisu na dokumente nazvanom „Dohoda o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka“ a „Dodatok k dohode“, ktorý sa týka A.. Znalkyňa vypracovala posudok pod č. ZP 3/2004 zo dňa 15. 03. 2004. V závere znaleckého posudku je uvedené, že podpis na dokumente nazvanom „Dohoda o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka“ a „Dodatok k dohode“, zo dňa 04. 02. 1998, je vlastnoručným podpisom p. A., pričom ide o vykonštruovaný podpis vymysleného znenia z voľnej ruky.

Uznesením č. k. 54 Cbi/155/2001–Že–95 zo dňa 21. novembra 2007, súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomznanectvo – ručné písmo, ktorého vykonaním poveril znalca J., N., T.. Súd uložil znalcovi, aby posúdil, či podpisy v poradí druhej osoby konajúcej za dlžníka umiestnené na dokumentoch „Dohoda o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka“ zo dňa 04. februára 1998 a „Dodatok k dohode“ zo dňa 09. februára 1998 sú vlastnoručnými podpismi p. A., X., bytom J.. Znalec J., vypracoval znalecký posudok č. 48/2008 zo dňa 27. mája 2008. Znalec I. v závere znaleckého posudku uviedol, že podpis „D.“ na „Dohode o vysporiadaní záväzku zo dňa 04. 02. 1998“, sporný podpis označený S-1, nie je vlastnoručným podpisom svedkyne A.. Ide o falzifikát typu napodobeniny, vytvorený neznámym pisateľom. Ďalej znalec uviedol, že podpis „D.“ na dodatku k dohode

o vysporiadaní záväzku zo dňa 09. 02. 1998, označený S – 2, je vlastnoručným podpisom svedkyne A..

Svedkyňa A. uviedla, že v tejto veci už bola vypočúvaná na súde, ako aj na polícii a z dôvodu časového odstupu si už bližšie okolnosti podpisovania „Dohody o vysporiadaní záväzku“ zo dňa 04. februára 1998 a „Dodatku k dohode o vysporiadaní záväzku“ zo dňa 04. februára 1998, nepamätá. V čase podpisovania dokumentov, bola členkou predstavenstva R. a volala sa A.. K zmene priezviska, napríklad výdajom, nedošlo. Svedkyňa uviedla, že podpísala ako členka predstavenstva Dohodu o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka, medzi dlžníkom R., zastúpené J., predsedkyňou predstavenstva, a A., členkou predstavenstva a veriteľom O., zastúpená M., starostkou, zo dňa 04. februára 1998 a taktiež podpísala aj Dodatok k dohode o vysporiadaní záväzku, uzatvorenej medzi Obcou S. a R. dňa 04. februára 1998. Nevedela vysvetliť súdu, prečo svedkyňa, ktorá sa volá R., podpísala Dohodu, aj Dodatok k nej vymysleným menom „D.“. Podľa svedkyne sa obidva dokumenty podpisovali v jeden deň súčasne.

Prvostupňový súd mal za preukázané, že žalobca si prihlásil pohľadávku v konkurze, vyhlásenom na majetok úpadcu, kde žalovaný bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty. Žalovaný na prieskumnom pojednávaní poprel časť prihlásenej pohľadávky žalobcu a to vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk) z dôvodu, že pohľadávka v tejto výške nebola preukázaná. Žalobca si preto svoj nárok na určenie pravosti pohľadávky uplatnil žalobou.

Prvostupňový súd skúmal, či pohľadávka žalobcu vo výške 16 596,96 Eur (500 000,- Sk), je pravá. Pohľadávka pozostávala z lokalizačného poplatku za rok 1991 (4 137,95 Eur /124 660,- Sk/), lokalizačného poplatku za rok 1992 (4 137,95 Eur /124 660,- Sk/), dane z /37 873,- Sk/), penále za rok 1991 (11 048,33 Eur /32 842,- Sk/) a penále za rok 1992 (6 517,26 Eur /196 339,- Sk/).

Žalobca so žalovaným sa v roku 1993 mali dohodnúť na výške dlžnej sumy 16 596,96 Eur (500 000,- Sk). Žalobca poukazoval na Dohodu o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka, medzi dlžníkom R. a veriteľom O., kde bude v I. uvedené, že veriteľ a dlžník odsúhlasili dňa 08. 12. 1993 pohľadávky obce v sume 33 405,83 Eur (1 006 384,- Sk). Po vzájomnej dohode určili výšku pohľadávky obce v sume 16 596,96 Eur

(500 000,- Sk) stým, že obec rozhodnutím uplatní svoje pohľadávky formou záložného práva na šesť b. j. súp. č. 101 v k. ú. Obce S. podľa LV č. X. Na dohode je na druhej strane uvedený dátum „V. dňa 4.2.98“, za O. je uvedený podpis M. a za R., sú uvedené dva podpisy. V závere je uvedené, že strany podpisujú túto dohodu s pripojeným dodatkom, ktorý tvorí nedeliteľnú súčasť tejto zmluvy (dohody). Na „Dodatku k dohode o vysporiadaní záväzku uzatvorenej medzi Obcou S. a R. dňa 4.2.98“ sú uvedené dátumy „V J. 4.2.98“ a jeden nečitateľný podpis, druhý podpis „D.“ a „V. 9.2.98“ a podpis M..

Prvostupňový súd mal preukázané, že sa jedná o podpisy M., starostky Obce S., J., predsedkyne predstavenstva R. a A., členky predstavenstva, ktorá sa však podpísala vymysleným menom „D.“. Preto tento právny úkon považoval podľa § 37 odsek 1 OZ, za neplatný.

Vzhľadom na to, že členka predstavenstva R. A., ktorej podpis sa vyžadoval spolu s podpisom predsedkyne predstavenstva J., podpísala obidve listiny a to Dohodu o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka zo dňa 04. februára 1998 a Dodatok k dohode o vysporiadaní záväzku zo dňa 04. februára 1998, vymysleným menom „D.“, ktoré nemalo a nemá žiadny vzťah k jej osobe, nemožno právny úkon posudzovať ako urobený vážne v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ.

Podľa ust. § 407 odsek 1 OBZ účinného v čase podpisu obidvoch listín, ak dlžník písomne uzná svoj záväzok, plynie nová štvorročná premlčacia doba od tohto uznania. Ak sa uznanie týka iba častí záväzku, plynie nová premlčacia doba ohľadne tejto časti.

Žalobca preukazoval svoj nárok a to Dohodou o vysporiadaní záväzku podľa § 407 Obchodného zákonníka zo dňa 04. februára k dohode o vysporiadaní záväzku zo dňa 04. februára 1998, pričom urobenie týchto právnych úkonov zo strany žalovaného, nespĺňalo základné podmienky platnosti právneho úkonu stanoveného § 37 odsek 1 OZ. K uznaniu záväzku zo strany žalovaného, nemohlo dôjsť ani konkludente, nakoľko ust. § 407 odsek 1 OBZ, predpokladá pre platné uznanie záväzku písomnú formu. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

Úspešnému žalovanému prvostupňový súd priznal aj náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 OSP) pozostávajúce z hotových výdavkov a to náhrada znalečného.

Rozsudok prvostupňového súdu napadol odvolaním žalobca.

Ako odvolateľ nesúhlasí s hodnotením dôkazov prvostupňovým súdom a je presvedčený, že v danom konaní preukázal aj oprávnenosť našej pohľadávky, čo sme ľudu zdokumentovali rôznymi písomnosťami nachádzajúcimi sa v spise súdu. Oprávnenosť pohľadávky a súhlas s jej výškou prejavil, bola potvrdená aj tým, že bolo zriadené záložné právo, inak by predsa k založeniu nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností dôjsť nemohlo. Záložné právo sa nezrušilo z dôvodu, že úpadca svoj dlh voči obci splatil, ale preto, aby sa byty nachádzajúce v založenej nehnuteľnosti, mohli odpredať nájomníkom, ktorí úpadcovi zložili už aj zálohy. Keďže vtedajšie vedenie obce nechcelo škodiť vlastným občanom, súhlasilo so zrušením záložného práva za podmienky, že sa spíše dohoda o vysporiadaní záväzku. Na základe tejto skutočnosti potom obecné zastupiteľstvo súhlasilo so zrušením záložného práva. Existencia záložného práva však zdokumentovala oprávnenosť pohľadávky obce a skutočnosť, z ktorej neskôr vychádzala aj samotná dohoda. Niet preto akýchkoľvek pochyb o existencii pohľadávky a jej výšky, čo potvrdzujú nielen písomné doklady, ale aj výpoveď svedkyne K. zo dňa 21. 11. 2001. Preto považuje nárok obce za oprávnený a v súlade s predloženými dokladmi.

Tak svedkyňa K. ako predsedkyňa predstavenstva pred súdom vypovedali, že uvedené písomnosti vlastnoručne podpísali. Ak svedok po dosť dlhom časovom úseku povie, že si presne nepamätá obsah písomnosti, neznamená to, že tento právny úkon bol urobený nie vážne. Štatutári družstiev podpisovali množstvo dokumentov a nie je ani fyzicky možné pamätať si ich obsah do detailov. Svedkyne však pred súdom jasne vyjadrili, že dokumenty podpísali bez nátlaku a dobrovoľne. Preto považujeme uvedené písomnosti za platné, nesúhlasíme s rozhodnutím súdu v danej veci.

Krajský súd sa nevyporiadal v odôvodnení s dôkazným materiálom, ktorý žalobca predložil, a ktorý odôvodňoval aj žalobu. Súd veľmi okrajovo odôvodnil svoje rozhodnutie a z jeho odôvodnenia nie je jasné, že rozhodnutie súdu sa opiera o relevantné konštatovania vychádzajúce z doložených písomností. Argumentácia súdu o neplatnosti právneho úkonu

z dôvodu, že úkon nebol urobený vážne, neobstojí. Svedkyňa R. okrem toho, že svoj podpis uznala, nespochybnila svoje rozhodnutie uvedené dokumenty v tom čase podpísať. Svedkyňa neuviedla, že konala v omyle, a že nepamätá, čo však neznamená, že listiny v minulosti nepodpisovala ako členka predstavenstva, náležitou vážnosťou. Dokonca dňa 21. 11. 2001 vypovedala, že uvedené listiny podpisovala pred právnikom družstva. Preto nie je známa skutočnosť, prečo sa súd domnieva, že daný úkon nebol urobený náležite s plnou vážnosťou, keď vážnosť bola preukázaná priamo na pojednávaniach.

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 54Cbi/155/2001 bol vydaný na základe nesprávnych a neúplných skutkových zistení, aj keď mal v spisoch dostatok relevantných dôkazov.

Na základe toho navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe žalobcu v celo rozsahu vyhovie a prizná mu aj náhradu trov konania.

V odvolacej odpovedi žalovaný správca konkurznej podstaty uviedol, že s citovaným rozsudkom krajského súdu súhlasí a plne sa s ním stotožňuje a nemá žiadne pochybnosti o správnosti tohto rozsudku. K dôvodom odvolania sa bližšie nevyjadruje, nakoľko tieto považuje za bezpredmetné a irelevantné. Podľa jeho názoru súd správne poukázal na ustanovenie § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Z uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že právny úkon nie je urobený vážne (slobodne), ak konajúci nechcel svojím prejavom vôle vyvolať právne následky, ktoré by inak v dôsledku jeho prejavu nastali. Takto urobený právny úkon je zásadne neplatný. Súd pri svojom rozhodnutí správne aplikoval citované ustanovenia zákona. V tomto prípade nemohlo ísť o platný právny úkon, keď svedkyňa R. na predmetnej listine sa podpísala vymysleným menom D., keď na iných listinách vždy a všade sa inak podpisovala, obvyklým spôsobom. Teda aj týmto vymysleným podpisom žiadny. Teda týmto vymysleným podpisom prejavila, že uvedenej listine neprikladá žiadnu vážnosť. Žiadny znalec nevedel, alebo by nevedel objektívne posúdiť, či skutočne išlo o podpis svedkyne R. alebo nie. To nie je dôležité. Ide o to, že pokiaľ to aj svedkyňa R. podpísala, pri tomto jej právnom úkone chýbala vážnosť, čo robí tento právny úkon neplatným. S poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, OSP), bez pojednávania prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie nie je právne dôvodné, prvostupňový súd rozhodol vecne správne, preto jeho rozhodnutie potvrdil (§ 219 OSP).

V podstate odvolací súd sa odvoláva na správne dôvody napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré v úvode jeho dôvodov zopakoval a na ne odkazuje aj účastníkov. K nim však odvolací súd dodáva:

Odvolateľ nesúhlasí s postupom prvostupňového súdu pri hodnotení dôkazov (§ 132 OSP) a to hodnotenie výpovede svedkov, hlavne svedkyne R.. Prvostupňový súd vykonal rozsiahle dokazovanie aj znalecké, ktoré potvrdilo nezodpovedný postoj tejto svedkyne nielen v tom, že jej právny úkon nie je vážny, ale aj nezodpovedný postoj k čestnému konaniu a k najzákladnejším občianskym povinnostiam. Vedela a musela vedieť, že listina, ktorú podpísala iným menom, sa stáva falzifikátom. Podpísala, či už vlastnoručne napísala kohosi meno (či už existujúceho alebo neexistujúceho) v jasnom úmysle, aby takto podpísaný dokument postrádal právnu silu, ktorú mu zákon dáva. Prvostupňový súd vyvodil absolútnu neplatnosť právneho úkonu z § 37 ods. 1 OZ, pričom rozsah tohto právneho úkonu plne naplňuje aj znaky § 39 OZ. Nie je úlohou súdu v občianskom súdnom konaní hodnotiť skutok svedkyne z trestnoprávneho hľadiska, ale občianskoprávna zodpovednosť za vzniknutú škodu tomu, kto ju utrpel, sa javí pravdepodobná.

Postup žalovaného správcu konkurznej podstaty, bol správny, tomu zodpovedá aj napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu, preto ho odvolací súd potvrdil.

Odvolacie trovy žalovanému nevznikli, preto mu nemohli byť prisúdené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. októbra 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková

